

ZGODNJA DANICA.

KATOLISK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 27. svečana 1885.

List 9.

Pastirski list

nadžkofov in škofov zedinjenih držav zbranih v tretjem skupnem zboru v Baltimori do duhovnov in svetnjakov njih škoflj.

(Dalje.)

V naši deželi delajo in poganjajo se za to, da bi kaj tacega dosegli in spodobi se vsem, ki Boga ljubijo, da skerbé in gledajo na to, kako ustaviti tako početje. Kakor navadno, je tudi tukaj podlaga temu gibanju lakomnost. Tudi v tem, kjer se očita složnost ljudstva in njega razveseljevanje, želé več prostosti, ne tolikanj tisti, ki složnosti išejo in zabave, marveč tisti ki se mislijo okoristiti s tem. Nikakor, da bi mi zagovarjali take nedeljske postave, katere zaderžujejo potrebno delo ali prepoveduje tako ljudsko razveseljevanje, ki svetosti tega dneva nečasti ne dela. A dobro nam je znano, da priznavanje teh in unih daleč presega meje potrebnega in to so le pretveze, s kterimi se zagovarja oskrunjevanje Gospodovega dné. Nobena občina naj si ne išče na ta način in za ta kup dobička in zabave. Dan Gospodov spremeniti v delavnik bi bilo pogubljivo prekletstvo za vso deželo; a spremeniti ga v dan za razuzdanosti, bi bilo še slabše. Obračamo se torej do vseh katolikov brez razločka s prošnjo, naj se nikar ne vdeležé gibanja, ki bi zmanjšalo svetost tega dneva; nasprotno naj obračajo ves svoj pliv in svojo oblast kot državljani za upor v nasprotno mér.

Nahaja se nekak poseben način za onečastenje dne Gospodovega, ki ima tako slabe nasledke in mi si cenimo za dolžnost, da ga obsodimo. To je navada, prodajati vino ali drugačne opojne pijače ob nedeljah, ali obiskovati take kraje, kjer se pradjajo. To bolj kakor vse drugo pripomore, da se obrača Gospodov dan v dan za razuzdanost, da se tako dobi prilika za nezmerčnost. Med tem, ko upamo, da bi se nedeljske postave, kar se tega tiče, ne zljajšale, marveč poostrile, prosimo vse katolike v imenu ljubezni do domovine in do naše dežele, naj se nikdar ne vdeležé pri taki kupčiji ob nedeljah, naj bi je nikdar ne podpirali, ne pospeševali. Opominjamo ne le dušne pastirje, da naj zatarejo to zlorabo, marveč nakladamo jim v dolžnost, naj prigovarjajo vsem, ki so njih skerbi izročeni, da popusté prej ko mogoče to nevarno kupčijo in naj se lotijo drugega pripomočka, da si pridobé vsakdanjega kruha.

A tu se spodobi, da opomnimo naše delavce, ki mozeg in okostje našemu ljudstvu in posebno ljubljeni otroci naše Cerkve, da naj v sabotih o večeru, ako hočejo nedeljo praznovati, nikar ne hodijo v kerčme. Ne-site svojo plačo domú svojim družinam, kamor prav za pravo gré. Zamašite ušesa vsaki skušnjavi, potem bode nedelja svitlobni dan za vso družino. Koliko bolje je po tem da Vi ne napravite nedelje za dan greha za se, in za dan žalosti in revščine za družino, popivaje v saboto večer. Ni tedaj čuda, da so cerkveni predniki zbrani v drugem skupnem zboru izgovorili: naj pogubniše pohujšanje, katero imamo obžalovati, prihaja iz nezmerčnosti. Ni tedaj čuda, da posebno odobravajo gorečnost tistih, kateri naredé obljubo zderžnosti, da se ognejo vsakteri preširnosti ali da drugim ne dajo slabega zgleda. Ž njimi vred prosimo blagoslova treznim in tudi vsem tistim, ki v duhu zares keršanskem za razširjanje treznosti delajo. Naj bi duhovni in katoliško ljudstvo serčno podpirali napore naših katoliških društev za treznost, potem bodo pripomogli daviti zvér nezmerčnosti, a tudi močno delali zoper skrunjenje dne Gospodovega in odvrčevali hudobno prizadevanje, ki gre na to, nedeljo popolnoma odpraviti z onečastovanjem.

Naj se spominja vse naše ljudstvo, da bode praznovalo dan Gospodov. Ta dan naj ne bode le dan počitka, temveč tudi dan molitve. Naj ga posvečuje s tem, da je pri naj svetejši daritvi sv. maše, poleg svete maše naj privoščijo tudi svojim dušam sladko veselje popoldanske službe Božje in blagoslova s presvetim R. Telesom. Prizadevajte se tudi, da Vaši otroci ne bodo le pri sv. maši, marveč da bodo hodili v nedeljsko šolo priljubljeno zbirališče za staro in mlado. Varuje jih odpada in poterjuje jih v veri. Toliko otrok se zgubi Cerkvi po okrajih na selih, ker so stariši zamudili, da bi se bila nedelja doma in v nedeljski šoli spodobno obhajala, in ker so dovolili, da so prišli v slabe in nevarne okolišine.

Prepovedane družbe.

Vstanovitev družb za vse mogoče naméne je posebno svojstvo našega časa. To prizadevanje je naraven izrastek našega veka, ki povdarja ljudske pravice in naprave zastopajoče ljudstvo. Je pa tudi v soglasji z duhom cerkvenim, to znači že nje ime, da je kato-

liška, ker to ime pomeni združenje vsega človeštva v neko bratovščino. Ta namera je pa tudi v soglasji z duhom Kristusovim, kateri je prišel, da podere zid, ki nas loči, in vse združuje v eno družino istega nebeškega Očeta.

Je pa silo malo takih dobrih reči, ki bi ne bile pokvarjene, in le malo zahtev, ki bi ne vodile seboj nevarnosti. Vsakemu premišljenemu človeku je jasno, da se ljudje družé v slabe in nepremišljene, a tudi v modre in dobre namene, da izpeljujejo slabe, ali pa nevarne. Tudi ni vselej premišljena hudobija, kajti dasiravno ni dvoma o tem, da se nahajajo na svetu delujoče moči, ki nalašč in s prevdarkom sovražijo keršansko resnico in krepost: vendar s tem ni rečeno, da zlo ali nevarnost v namenu in zvezi izhaja vselej iz take slabe korenine. Poštena pa slaba in zmotljiva človeška narava nagiba se rada na kako stran takó, da je na drugo stran krivična; priljubljena načela jo tako prevzamejo, da jo zvolijo na skrajnosti, ki se nikakor ne dá dá opraviti; večkrat misli doseči hvalevreden namen, pa se tako zarije v kako stvar, da se v némar pusti vso previdnost in razvaline zapušča tam, kjer bi imela splotje staviti. Nobena namera, naj je še tako poštena, ne more narediti iz nepostavnega postavno. Glavno načelo keršanske nrave je, „da slabo se ne smé nikakor storiti, da bi se dobro s tem (slabim) doseglo, in da namen ne opraviči sredstev, ako so namreč ona (sredstva) slaba. Tedaj je tudi dolžnost vsakemu mislečemu človeku, da se prepriča, preden se dá zapisati v kako društvo, ali se v njem zlagajo namen in sredstva z resnico, s pravico, in vestjo.

Kedar se kdo odloči za kaj takega, naj bode katolik prepričan, da je Cerkev Kristusova njemu najboljša vodnica. Ona shranuje sveti zaklad keršanskih resnic in nraavnih naukov; ima za saboj skušnjo vseh stoletij in narodov; nji je pri serci pravi blagor človeštva, njo tudi vse veke vodi sv. Duh, kedar s cerkveno veljavo kaj določuje. Kedar nas tedaj ona uči in svari, smemo se zanašati, da zaslišimo glas modrosti, previdnosti, resnice in ljubezni. Stojé na verhu božjega poslanstva in skušnje segajoče po vsem svetu spregleda, dogodke in njih nasledke mnogo natančneje in jasneje vidi, nego oni, ki se pehajo po zapleteni ravnini vsakdanjega življenja. Vidila je že, kako so se sprevergle društva hvalevrednega namena po spremenjenih okoliščinah v slabe. Vidila je tudi društva, katere je svet zaradi njih prešnjih pridobitev občudoval, pozneje pa jih je do celega spridila moč, strast ali slabo vodstvo, tako da je bila Cerkev prisiljena nad njimi obsodbo izreči. Vidila je društva, ki so se začenjale v dobi, ko je bil duh časa še véren; a v teku časa, ko se je vera zgubila, zapeljale so jih kovarstva zvičajnih vodnikov tako daleč, da so postale ali očitne ali prikrite sovražnice svete vere in človeškega blaga. Tako so sv. Oče Leon XIII v kratkem dokazali, da so framasoni in njim sorodne društva vendar po nekaterih deželah proglasili očitno sovražstvo zoper katoliško Cerkev in se izdali za njene vtelesene sovražnike, dasiravno so nasledniki starih cehev, ki so se prizadevali obert in obertnike posvetiti z blagoslovi sv. Cerkve in so ne mara v svojem „obredniku“ obderžali mnogo, kar kaže njih izvor v vernosti, morda so tudi v nekaterih deželah keršanski Cerkvi prijazni, ali vsaj pravijo, da so. Cerkvi, temu splošnemu pobratimstvu, hočejo nasproti postaviti svojo po vsem svetu razširjeno bratovščino; čeznatorno razodeto vero pa, katero je Zveličar prinesel vsemu človeštvu, hočejo spodriniti s svojo natorno vero. Sv. Oče so tudi pokazali, da celo po deželah, kjer ne pokažejo tako očitno svojih namenov, vendar sejejo seme, ki mora pod njim vgodnimi okoliščinami roditi isti sad. Cerkev

tedaj prepoveduje svojim otrokom, da naj ne stopajo v kake razmere do takih društev, ker so ali očitno zlo, pred katerim morajo bežati, ali pa prikrita nevarnost, kateri se morajo ogniti.

Ne spolnila bi svoje dolžnosti, ko bi ne spregovorila svarivne besede zoper to; a tudi njeni otroci bi zanemarjali svoje dolžnosti, ko bi preslišali ta glas.

(Dalje prih.)

Mož brez vere — nesrečen mož.

III.

2) Ako mu je na tem svetu odmenjen stan ali poklic, ki mu naklada, da mora nekoliko časa prebiti v samoti, mu je samovanje naj strašnejša muka, naj hujše terpljenje, — samota, ktera je sicer vsakemu mislečemu in poštenemu človeku najplemenitejše veselje. Ker v samoti ne more, da ne bi videl samega sebe, ker je tako rekoč prisiljen, sem pa tje pogledati na samega sebe, in ker na sebi ne vidi nič dobrega, nič plemenitega, da bi bilo tudi pred Bogom dobro in plemenito in zaslužljivo in večnega plačila vredno, pač pa nepregledno kopo mnogoverstnih hudobnosti in zlob: torej dela mu ta pogled bridkost in nejevoljo. Ničesar se bolj ne boji, kot samotnega sebe, ko samote, v kateri ne more ubežati samemu sebi.

3) Tudi radosti prirode, viri najplemenitejšega veselja, so njemu zamašeni. Vsaj nikdar jih ne vživa tako čistih kakor pravi častivec Božji, ko odkritoserčni prijatelj vere. — Ker mož z vero gleda dela prirode ko dela premodrega in predobrega stvarnika; ker vidi povsod namen, vzrok, red, postavljen od vsemogočne previdnosti Božje; ker spozná povsod očetovsko roko Božjo, kar ga navdaja z občutki detinske hvaležnosti in spoštljivosti: toraj zaderžuje to, da marisiktero ne vredno poželenje in strast ne izbruhne; to stori, da mu serce počiva v prijetnem miru, kateri se tako lahko razgubi v šumu sveta, v hrupu, v neprijetnih primérnejših in zmotah; to stori, da ga vóli vse k stvarniku vseh stvari, k dajavcu vseh dobrót, in tako mu je opravljanje dobrih del prav olajšano. — Nasprotno pa je pri možú brez vére. Njemu so vse vredbe prirode, vse njene lepote le dela samega pripetljeja in slepega naključja. Ker se z oslabeлим svojim umom ne povzdigne više od živali; ker mu red in pravilnost v stvarstvu zbuja grizenje in očitjanje zarad razujzdanega njegovega življenja; kako neki bi ga mogle osrečevati te radosti, te lepote v prirodi, ta skladnost veseljstva?

4) Takisto se mu zgubé prave radosti prihajoče iz tovarštva, iz zaupljivišega občjenja z razumnimi, nraavnimi, čednostnimi možmi. Da moreš te radosti vživati, biti moraš ponižen, pohleven, krotek, prijazen, dobron, odjenljiv, človekoljuben, v občenu moraš iskati zboljšanje. Ali dela takó mož brez vere? On, ki se ošabno povišuje nad druge, bo-li pohleven? Ki je poln nasprotujočnosti, bode li priljuden? Kterega razjari vsaki pogrešek spoštovanja, zahtevanega od drugih, bode li miloserčen? Kteri prednosti in zasluge svojih bratov prezira, jih gleda še z zavidnimi očmi, se bo li veselil njih veselja in njih čednosti? Ki živi sam zase, misli sam zase, skerbí sam zase, ki drugih ljudi nima za prijatelje, za brate, ampak za tujce, ki mu niso nič mari, ki jih ima za sovražnike in izdajavce, o katerih zmeraj meni, da se jih mora varovati, katerim nič ne upa, jim nič dobrega ne prisoja: on jim bodi dobronljiv? On, ki pravi, da so zgubljene vse zadeve, vsa opravila, ako ne teknejo v njegovo čast, v njegovo korist: on bodi človekoljuben? On bi objemal ljudi prijateljsko? Ker pa vse to ni, in biti ne more; kaj mu ostane od druž-

nih radosti, kakor le zunanje, umetno, prisiljeno deržanje, s katerim se blini, ter lepi čas ubija, ki bi ga mogel plemenitejše rabiti? (Dalje prib.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Kaj bo z misijonom v srednji Afriki. Odgoja zamurcev.) Srednje-afrikanski misijonski stan. Iz Sudana se prav žalostne reči naznanujejo. Hartum je po izdajstvu dobil lažjivi prerok Mahdi v oblast. Angleški general Gordon je z bodalom presujen dušo izdihnil. Avstrijski konzul, Moravec po rodu, je umorjen. Tudi vodniki Stewarts, Earle in Ayre so padli v berberski okrajini.

Vsak skerben katoličan, ki vé, koliko naj boljših mož je pokončalo sudansko obnebe in koliko tisučev in tisučev denara je pobral srednje-afrikanski misijon, zdaj bridkostno poprašuje: kaj bo zdaj? ali je vse to zgubljeno? ali ni nič več upanja za katoličanstvo v unih krajih?

Podobne misli so tudi mene obhajale in ko sem undan misijonarju Dichtel-uu pisal v Verono (kjer se zdaj nahaja), sem mu zastavil tudi važno vprašanje: kaj da on — po tako strahotnih dogodbah Hartumu — méni o prihodnosti srednje-afrikanskega misijona?

Nato mi je priljudni in če tudi mladi, vendar že mnogoskušeni gospod nekako to-le odgovoril:

Ljubeznjivo pismo V. m. od 8. t. m. me je močno razveselilo in naj torej brez pomude po Vaših željah razodenem svojo misel o prihodnosti srednje-afrikanskega misijona. To pa, kolikor misijon poznam po štiriletnem djanji na afrikanski zemlji in kakor misijonski ud že skorej devet lét, pa kolikor se z naturnim ali človeškim pogledom prihodnost zamore mériti:

Ta naš avstrijski misijon, nad katerim se je dozdej skor obupalo, bode misijon poln blagoslova; toda zahteval bo še veliko daritev in časa.

1. Vspehi Knobleharjevi se ne smejo premalo ceniti, in kljubu tolikim mertvijam njegovo dobo imenujem s vitlo dōbo. Haller, Pircher, Gostner, Ueberbacher, Lanz in drugi so bili možje, ki so delali s svetim navdušenjem in so tam svoje življenje Bogu darovali. So mar serca téh plemenitih mašnikov zastonj tam pokopane? Tudi Kombonijeva dōba vredne može unim na stran stavi in Mauro-ta, Squaranti-a, Dubál-a, Fracetra, bi hotel posebno povzdigniti, može Rechenmacherja, Pimazioni-ja in Losi-ja pa svetnike imenovati. In ali mar misijonski glavarji Ryllo, Abúna Solimán in škof Komboni na unem svetu nič ne premorejo? Tudi tukaj bi hotel rabiti evangelijsko besedo: „... nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet“... (Ako bi žitno zerno, ki v zemljo pade, ne umerlo, bi ostalo samo; ako pa umerje, obrodi stoteren sad.)

2. Ako bi se tudi ne ozirali na to, kar se je storilo za oliko, jih je znatno število sprejetih v sv. Cerkve: Kerstne bukve v Hartumu jih imajo do zdaj blizo ali čez 500; kerstne bukve v Kordofanu do 300, akc ne 400, in Džebel-Nuba tudi okoli 100.

3. Bilo jih je lepo število za nebesa pridobljenih o smertni uri (in articulo mortis): v Hartumu sem jest sam marsiktere — odrašene in otroke — kerstil v smertni nevarnosti in kmalo potem jih pokopal; v Kordofanu so bili v smertni nevarnosti kerševani otroci in odrašeni, in celo še en jud — ki so kmali potem umerli; in v Džebel-Nubi sami jih je bilo l. 1878 pridobljenih za nebesa 32 po taki poti. Ali mar ne prosijo le-ti v nebesih za svoje šobrate in sosesre na zemlji.

4. Marsikteri zamurci, ki so bili keršeni še v prvi dobi, so se poprijeli spodbudnega življenja in njihovi otroci in vnuki so bili moje veselje v Hartumu. Predstavivši to prestopim k naravnim razmérám.

1. V svoji knjigi („Der Sudan“) sem pojasnil misijonske pritežnosti (na str. 285), ki vstajajo valed sužnjosti in izlama (turške vere). Ako bi teh ne bilo, imeli bi mi tudi že na tisuče in ne na stotine kristjanov.

2. Treba je pri zamurcih začeti s tem, da postanejo človeški, to je, učiti jih kako rokodelstvo, kmetovati, jim vcepovati spoznanje, kako koristna je varčnost in umno gospodarstvo, pa da se oblačijo itd. Treba jim je pojasnovati, da jim v njih časnih rečéh dobro hočemo in jim praviti, kako živé ljudstva in kako so narodi srečni v svoji deželi, v svojih družinah. To tudi zamurca mika, kar sem sam skušal, vsaj to mu je lahko umeti. Kadar se je kaj tacega doseglo, se zamore prestopiti na duhovno ledino, na kar se pripravlja že poprej, imenito pri otroških mehkih srcih, ki so me večkrat s solzami v očéh poslušali.

3. Vaše skušnje z zamurskimi dečki v Evropi popolnoma poterdim. Jest sem nasprotnik tega, da bi se zamurci vodili v Evropo. V Evropi vse spačijo, kajti naj boljši in naj blagši dobrotniki jih nehoté zmehkužijo in napčno odgojajo. Zamurec je od nature prevzet in treba je vedno nekako terdo z njim ravnati, vendar pa ne, da bi se mu godila kaka krivica. V Hartumu (kakor so mi svetovali osiveli jezuiti iz Sirije, s kterimi sem mnogo občeval v Kaíri) sem bil z dečki vedno resnoben in nikoli se nisem z njimi spustil v otročarije; sicer sem z njimi vljudno delal, jim lepe reči pripovedoval, za pridnost jih od časa do časa obdaroval (s kako obleko, knjigo, podobo itd.); zarad lenobe in razuzdanosti pa jih strahoval, napervo z besedo, potlej s postom ali jim žugal s telesnimi kaznimi in ako je kazalo, žuganje vselej spolnil, toda potem, ko sem brez vsake razdraženosti otroku njegovo napako pojasnil in ko je popolnoma spoznal, da je kazni vreden, jo je po mojem milovanji tudi prejel; zakaj vselej sem zaterdil, da ta kazen mene bolj boli kakor pa njega samega, in sicer ne toliko zarad tepenja, ali kar je tacega, ampak ker je s pregreškom Boga razžalil. In v svoje veselje moram spoznati, da mi ni bilo treba veliko kaznovati in da so me drugi misijonarji tako rekoč zavidovali zarad reda, ki je gospodoval v moji šoli in zarad ljubezni s kakoršno so mi dečki bili vdani. Hvaležen sem za to Bogu in sivolasim očetom jezuitovskim misijonarjem. Vdanost teh fantov se kaže še zdaj z mnogim opraševanjem, če pač zopet pridem — in to me zraven lastnega kopernenja živo spodbuda, da se zopet povernem v Afriko, ktero sem zapustel le prisiljen, da v imenu apostoljskega namestnika več opravil doveršim v Evropi; toda zadržala me je dolga bolezen, ki me je pred doveršenim poslom spravila blizo groba, pozneje pa so me odvracale politiške razmére, da se nisem mogel poverniti. — Ena mojih glavnih skerbí je bila vselej ta, otroke obvarovati tovaršije s spridenimi barantáci v Hartumu, in take ljudi, za ktere smo se v Hartumu bali, smo vselej pošiljali nekoliko iz dežele, v Džebel-Nubo, koder so se naseljevali, in so tam gori prav dobro storili; oženjene pa smo večidel dajali v Malbes.

4. Sedanje prekucije pa so potrebna nadloga: poprej naj je kdo pisaril in govoril, kolikor mu drago — reklo se je: „to je zanimivo“ — pri tem je ostalo — nobena evropejska vlada se ni pečala s posredovanjem za uboge Sudance (zamurce*). Zdej pa se ozira vsa Evropa na Sudan in vlade tje pritiskajo. Pri tem se te ljudstva zavedajo, budé iz svoje zaspanosti; tudi

*) Sudan je iz priloga „asvad“, ki pomeni črni, zamurec.

se bodo v svoji revščini učili ceniti mir in bratovsko ljubezen, ter bodo z veseljem sprejeli Evropejce, ki zdaj ne bojo mogli drugač, razun da dobrotno vmes posežejo.

In zato, skoro bi rekel, me nekako veselí da je v Sudanu do tega prišlo, se vé, ako bi se ne oziral na dušno in telesno škodo in pa na nezmerno terpljenje naših ubozih jetnikov, kar nas vse ta trenutek neizrečeno boli. V Sudan mora priti druga vlada, in ta bo tam našla hvaležno polje. (Prim. str. 289 Dichtelnove nove knjige: „Der Sudan.“) Ako se odpravi kupčarija s sužnji, potem misijon pride k sapi.

5. Misijon se mora po Knobleharjevi osnovi iz Hartuma preseliti. — Knoblehar je bil čisto pravi mož za misijon, to je Komboni mnogo in mnogokrat povdarjal, in jest se dan na dan bolj prepričujem, kako prav je to: misijon se mora po tej osnovi proti jugu pomakniti, in menim, da Njam-Njam bi bil kraj za to (str. 171 omenj. kn.), ker tam góri obnebje ni tako hudo, ljudje pa so umni in obertni, pa kmetovavci. S tacimi ljudmi se že dá kaj storiti in tako utegne biti rodovitno polje za misijon vsa Baher-Ghazal-ska okrajina, kamor se je Komboni hotel podati jeseni l. 1881; — tri dni po njegovi smerti je odrinil zadevni parobrod. Ondod so hribi, gozdi, manjši vode, po katerih pa se še zmeraj more ploviti, mnogi potoki in kamneni plastniki; tedaj za stavbe vse potrebno, zraven tega pa čverst človeški rod, tolikanj preganjan od sužnjolovcev.

Da pa se pripravlja čversto misijonsko ljudstvo, treba je misijoniša, velike naprave v Evropi, in to naj bi bilo v Avstriji, od koder je misijon izišel. Italija ni več zemlja za misijon v srednji Afriki, tudi nikoli ni bila, razun takrat, ko so bile Benedke še cesarske.

Take so moje misli, ki pa jih ne cenim za dogme in rad odjenjam, ako mi jih kdo spodbije s tehtnimi dokazi. Vse stanje v Sudanu cenim kakor pripravo za prihodnost polno blagoslova, in moje posebno tolažilo pri vsem je zavednost, da pobožni zamurski škof Komboni, ki so mu bile odperte nuncijature in čast v Aleksandriji, je rajši hotel umreti za svoje zamurce in bi bil štel za nesrečo, ako bi mu bilo umreti zunaj njegovega vikarijata, ter je na glavnem štacijonu in v misijonskem vertu v Hartumu pokopan. Rekel bi, da to mi je zastava. —

To so misli g. misijonarja Jan. Dichtelna, k čimur ta trenutek samo to omenimo, da nobenkrat ta misijon ni bil toliko potreben molitve bogoljubnih vernikov, kakor zdaj v teh silo velikih stiskah. Naj ne pozabijo tega zlasti udje bratovšine za afrikanski misijon.

Iz Ljubljane. (P. *Hünneriove postne pridige.*) Postne pridige je znani čast. P. Hünner pričel pepelnični večer ob 6, in nadaljeval bode o ravno tej uri o vsih petkih in sredah, ob nedeljah pa o 1/2 10 dopoldne. Opomniti moramo, da po nekterih naših izterganih stavkih in posnetkih naj se govori nikar ne sodijo, ki so bili popolnoma logično zvezani in lepo obravnavani. — V prvem premišljevanju je ob kratkem popisal srečni stan gospodarja vse natore (človeka) pred odpadom. Potem pa je do groze in skor do obupa živo pojasnoval vesoljni razpor po storjenem grehu. Lastno telo ter bolezní, ogenj, voda, življi so bili sovražni človeku in so več ali manj še zmahaj. Na morju n. pr. vstane vihar, strahotno roji, v malo trenutkih je vse pod morjem — smertna tihota, kakor bi se nič ne bilo zgodilo! Enako ogenj, huda ura itd. Vsa narava je nepokojna, neusmiljena do človeka. Zakaj je tako razburjeno, tako hudo? Vse kliče po spravi, po odrešenju. In s tem je prišel govornik do svoje tvarine, ktero bode obravnaval ta postni čas: sprava, odrešenje, odrešenik. V todanem vesoljnem razporu srečno, dobro izhaja le tisti

komur je jasen nauk o spravi; kdor tega ne razume, utegne zabresti celo do obupa, do samomora.

Prelepo je potem še ob kratkem pojasnil, kako nas je Zveličar spravil z Bogom, z bližnjim (celo s tem ki nas sovraži), s terpljenjem, z natoro, ker je sam vse hudo nase vzel, raznotero terpljenje, strahovanje, celo tudi greh, ki ga ne vidimo več nad seboj, ampak nad Njim, Odrešenikom itd.

2. V petek, 20. svečana, je pridigar pojasnoval, kako je Kristus nas spravil z našim življenjem, ali prav za prav, nam rešil naše življenje.

Mnogi mislijo, da pogansko življenje je bilo veselo in srečno, keršansko življenje pa da je nesrečno. To pa ste dvé laží. Potem je napervo z vso živostjo dokazoval, kako žalostno in nesrečno je bilo življenje poganosov. Res tako, kakor ga je eden poganskih velikanov pojasnoval, namreč: pogansko življenje je bilo tako, kakor ko bi živega človeka privezal k gnjijočemu merliču, kakor se je bilo v neki vojski res zgodilo, da so namreč zverinski zmagovavci zmaganim obličja tesno pritisnili k merličem in jih v takem stanu privezane pustili, ter je živi človek z mertvim vred gnjil! To je bilo poganstvo s svojim poželenjem, s svojimi vesellicami, z vsimi svojimi razuzdanostmi. Pojasnoval je to govornik s čitati, s prilikami itd.

Druga velika laž je, da je življenje keršansko žalostno in nesrečno. To življenje je sicer sklenjeno z nevarnostmi, kakor steza po vervi čez velikansk slap, ali po lestvi, obdani vsestransko z zverimi in pošastimi, ki prežé na potnika; vender pa ravno tako strašno in nevarno keršansko katoliško življenje ni, kakor si ga mnogi mislijo. To življenje je rešeno, je odkupljeno s kervjo Jezusa Kristusa in s toliko velikanskimi pomočki obogateno, da nevarnost pekla skorej zgine, kdor ima le kaj dobre volje. Lahko popotnik gredé skozi življenje z vervi ali z lestve pade v brezno pogubljenja; vender pri tolikih milostih in pomočkih za rešenje bi bilo to prava nespamet, ako bi se kristjan še pogubil. Kazal je pridigar tudi poslednjič še na to, da se mnogi na videz zgubljeni vender še na zadnje rešijo, kakor sledí iz besed sv. Petra, da tudi izmed unih ob Noetovem času potopljenih in pa v Sodomi in Gomori končarih je bilo še kaj v poslednji smertni sili s popolnim kesanjem pogubljenja rešenih. Tolika je cena in velikost kervi Jezusa Kr., kakor da bila vesoljna zemlja z njo preplovljena itd. Tako tedaj nam je Jezus Kristus pridobil spravo našega življenja. —

Tvarina tretjega premišljevanja, v nedeljo dopoldne o 1/2 10, je bila: kako nas je Jezus spravil z nebese, na Kalvariji, na križu: „Še danes boš z menoj v raju.“

Za postni in vsaki drugi čas. Ravnokar je iz katoliške tiskarne na svitlo prišel majhen spominek na ranjc. dr. Jan. Gogala, kanonika in izvoljenega škofa, namreč 7 postnih pridig — „Fastenpredigten,“ ki jih je imel ranjki v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani v nemškem jeziku. Njih obseg je: smert, neumerjočnost, namen človekov, greh, posebna sodba, spoved, odrešenje. Na svetlo dal dr. Lampe, in ako bo to všeč, pride še tečaj l. 1884 z nekterimi izbranimi govori na svitlo. Znesek dobí Alojzijeviše. Cena 40 kr. Kdor je ljubil ali spoštoval ranjcega, bode rad segel po tem spominku in privošil tudi Gogalovi napravi te grošiče.

2. Posebno koristna knjiga je: Der heil. Franciscus von Assisi v. P. Leop. de Cherancé, aus dem Orden der Capuciner, Einsiedeln, New-York, Cincinnati; St. Louis 1885. Cena 1 gld. 35 gld. v kat. bukvarni. — Iz te knjige naj posnamemo naslednje:

„Vsim oblastnikom, konzulom, sodnikom, gospodskam vesoljne zemlje, in vsim tistim, ki bojo prejeli te

pisma, brat Frančišk, Vaš naj manjši nevreden služabnik v Gospodu, pošlje pozdrav v miru . . .

„Premišlujte vendar, da se dan smerti bliža. Prosim Vas priserčno in z naj globokejšo ponižnostjo, ne pozabite Boga zavolj posvetnih skerbí in ne prestopujte njegovih zapoved; zakaj vse tiste, ki njega pozabijo ali njegovo postavo zaničujejo, bo tudi On svoj dan pozabil in preklel. Smertni dan jim bodo vzete vse njihove posestva in kolikor mogočniši so bili na tem svetu, toliko več bojo terpinčeni v peklu. Zato opominjam Vas, ki Vas cénim za svoje gospode, pred vsm, da pravo pokoro delajte, Telo in Kri Kristusovo s ponižnostjo in ljubeznijo prejemajte v spomin na njegovo bridko terpljenje in smert; dajajte Bogu čast, da Vam zaupuje vodstvo svojega ljudstva, in skerbite za to, da bodo Vaši podložni vsaki večer s kakim znamenjem opomnjeni, da naj vsegamogočnega Boga molijo in se Mu zahvalijo. Vedite, ako zoper to dolžnost grešite, v dan sodbe bote morali od tega dajati odgovor . . .“

3) Gertrudenchuch, o. geistreiches Gebetbuch der heil. Gertrud und Mechtild. Cena 1 glđ. 20 kr.

Izlet v Betlehem.

(Dalje.)

Vidili smo dalje gredé ob vodotoču spodej v dolini revno vas „Urtas“ (popačeno iz „hortus = vert“). Kazali so skalo Ettam, na katero je neki Samson bil privezan. Tukaj, menijo nekteri, je bilo imenitno judovsko mesto Ettam, kjer je imel Salomon imeniten dvor, kterege rabini kaj opanljivo popisujejo. Ostanek nekdanjega velikolepja je zdaj naselba anglikanskega juda M. Meshullam-a z nekterimi zelenjavnimi vertovi, kateri se po njegovi prizadevi obdelujejo. Tukaj ravno tedaj bi bil tudi Salomonov „zaperti vert“ — hortus conclusus (Cant. 4, 12).

Že pozno zvečer smo prišli po drugi — južni strani gredé kviško v brég — nazaj v frančiškanski samostan v Betlehem. Ondi smo dobili že tudi francosko družbo, s katero smo skupaj večerjali. Narodi so radi sitni in med seboj zavidljivi, in akoravno gre Francozom ko varhom svete dežele po pravici prednost, in se mi nimamo ravno s čim odveč ponašati, so nas vendar čast. oo. frančiškani pri večerji prav previdno po obéh stranéh vštric posadili, ene po eni, druge po drugi strani mize, da bi nobenih ne žalili. Bolj imenitni obéh družb so sedeli višej pri mizi kot predsedniki, in krenljali smo med seboj, kolikor smo premogli, ker nekteri Francozov so lomili nekoliko nemško, in nekteri naših kaj francosko. Bili smo prav dobre volje — drugi večer v betlehemskem mesticu. Tudi eden kanonikov patrijarha Valerga nas je bil prišel v imenu patrijarhovem pozdravit in za prihodnji dan povabit na cerkveno slovesnost v Bejt-Džallo. Bejt Džalla je namreč prijazna vas, kake dobre pol ure od Betlehema proti zahodu, kjer ima patrijarh prelepo cerkev Marijnega oznanovanja, ki se je ravno naslednji dan obhajalo, in pa svoje semenišče.

Devetega mal. serpana. Ta dan sem odmaševal pod zemljó na altarji sv. Jeronima, blizo mestica Kristusovega milostnega rojstva ali štalice. Popis teh krajev kmali nasledva, zdaj moram načertati našo pot v Bejt-Džallo. O poli osmih se odpravimo iz Betlehema nekako proti večerni strani, kmali pridemo v dolino in v prijazen log oljčnatega drevja, in le nekoliko višej je patrijarhov dvor, mladenški vstav in cerkev. Poklonivši se častitemu patrijarhu in poterdivši se s kavo smo pogledali lepo novo baziliko, zidano v podobo križa bizantinske šege iz samega rezanega kamna. Podobna je

nekoliko Ternovski v Ljubljani, pa spomina vredno je, da kora nad stranskima kapelicama sta tako izpeljena, da sta altarja v eni ridi z licem korov ali parapetov; altarja sta tedaj nekoliko naprej, opersje korov pa je nekoliko nazaj umaknjeno, kar se kaj lepo podaja. Cerkev je brez ometa in ima lepe malane okna. — Mladenšnica je imela med 20 in 30 mladenčev v raznih šolah in razločne starosti, ki so vsi domačini, ker patrijarh želí sčasoma domače duhovstvo odrediti za olikovanje svete dežele. Kake tri leta poprej je bil vstav dogotavljen z mnogimi stanovanji in ima nekako samostansko podobo. Vse je prav vkusno na prijaznem homcu nad dolino Vadi-Ahmed, ktera je prijeten log z neštevilnimi oljkami. — Katoličani se množijo, in vse se čedalje bolj olikuje in obdeluje; v kratkem se jih je bilo 350 spreobrnilo k katoliški veri, ki so bili poprej razkolniki. Greški razkolniki, ki povsod nasprotvajo katoličanom, so pa kar precej tudi sami jeli vštric katoliške cerkve zidati svojo lastno cerkev, in ker imajo obilno pomočkov, se je bati, da katolištvu ne bo brez škode.

Pri naslednji véliki maši, ki je terpela z naprejšnjimi molitvami (horae) in napravljanjem vred poltretjo uro, so semenišniki z duhovstvom vred stregli, pa tudi izmed nas smo se duhovni opravila vdeleževali, oblečeni nekaj v mašnih plajših, nekaj v dalmatikah. Tudi ljudstva je bilo precej veliko v cerkvi. Obnašanje je bolj po jutrodeželsko, ne tako mirno, kakor pri nas.

Pri naslednjem kosilu je bilo kacih 40 oséb pri podolgastik mizah po obeh krajih. Kaj vesela družba je bila. Jaz si štejem v posebno srečo, da sem sedel ravno nasproti znanemu konvertitu Alfonsu Ratisbonu, in sem zamogel marsikaj z njim govoriti. Znano je, da lansko leto meeca prosenca je umerl. Patrijarhov duhoven čast. gosp. Nikola Perpignan, doma iz Grecije, je pri mizi patrijarhu na čast deklamiral prav mično latinško poezijo, ki jo je bil sam zložil. Ta je ravno tisti silo zmožni in učeni gospod, ki je na véliki petek poprej tako čverato prepričavno zoper razkolništvo pridigal v cerkvi Božjega groba. Med napitnicami je bil patrijarh tudi za Avstrijo spomina vredno resnico izrekel: „Da katoliška cerkev nima namena narodnosti bloditi in mešati, temuč v Kristusu jih zediniti . . .“ Narodnosti v Kristusu zediniti — kako lepa je ta misel Povej kdo, če vé močnejši steber tudi za časni prid vsake države, kakor je ta, povej, če več blagši in terdnejši véz za srečo med narodi!

Po kosilu smo se zahvalili mil. g. patrijarhu ter se vernili nazaj v Betlehem, razveseljeni zavolj tega, kar smo zopet novega, veselega in zanimivega vidili in slišali, in zadovoljni smo prebili tretjo in zadnjo noč v preljubem Betlehemu. (Dalje na sl.)

Šopek belih vertnic.

Družina Elman živila je v lepi okolici prekrasne doline. Bili pa so stariši in edina hčerka Roza, katera je bila ponos in veselje svojih starišev. Bila je vesela. Stariši so jo vedno k dobremu napoljevali, je rada počastila Mater Božjo katere podobo je vedno rada kinčala z lilijami ali belimi vertnicami. Da bi Mariji svojo ljubezen skazala, je velikokrat ves svoj prihranjeni denar na to obrnila, da je še pozno v jeseni kupila za svoj altarček krasnih cvetic. Stariši so jo radi daljnega izobraževanja oddali v samostan v B. Tu je bilo njeno največje veselje, kinčati domači altar Matere Božje.

Roza je že spolnila svoje petnajsto leto. Ravno so se počitnice bližale svojemu koncu in Roza je vse pripravila za odhod. Ko se je poslovila od svoje ma-

matere sedla sta z očetom na vlak, kateri bi ju imel popeljati v B. Ko tako vlak derdra dalje, Roza, katera je sedela pri oknu, zavpije proti očetu kazaje lepi vert gradiča mimo katerega sta se peljala: Ljubi oče, pogledjte prekrasne bele vertnice na onem vertú, kakošna krasota. To bi bilo lepo darilce za Marijo. „Izstopiva na prvi postaji in pojdiva v ta grad,“ reče nadalje deklica, saj potem ni več daleč v B., se bodeva pa s prihodnjim vlakom dalje peljala.

Očetu to ni bilo nič kaj po volji in odgovori: Kaj pa meniš, deklica! Posestnik tega gradu je imeniten mož, kateremu so bele vertnice posebno priljubljene. Gotovo se ne bo dal preprositi, da bi dal svojih ljubljenih cvetic. K temu morava pa od postaje še precej dolgo nazaj peš iti. „O to nič ne de,“ odverne mu deklica. „Jaz bodem gospoda prav lepo prosila, in gotovo mi bo podaril šopek krasnih vertnic.“

Očetu se ni to primérno zdelo. Vendar pa Roza toliko časa ni jenjala prositi da ji je dovolil. Rekla je: Za vsako svojih učiteljic sem kako darilce saboj vzela, kaj bi Marija rekla, ko bi ji nič ne prinesla, ker sem jo toliko časa zapustila. Ves čas sem se trudila, da bi dobila belih vertnic, a nikakor se mi ni posrečilo. Sramovala bi se pred Marijo, ako bi k nji s praznimi rokami prišla!

Naposled se je oče vendar dal pregovoriti. Na prvi postaji sta izstopila in se potem takoj napotila v bližnji grad. Posestnik ju je z veseljem sprejel. Ko ga je deklica poprosila belih vertnic, ji je radovoljno prošnjo uslišal in narezal veliko belih vertnic, katere je ukazal vertnarju v lep šopek poviti. Potem jima je še nekoliko postregel in se vljudno pri njihovem odhodu poslovil.

Ko sta prišla oče in hčerka zopet na postajo, je bila tam velika zmešnjava. Uradnik jima je na vprašanje povedal, da je taisti vlak v katerem sta se po prej peljala, ob družega terčil, kateri se mu je ravno nasproti po napčnem tiru pripeljal. Vseled tega je bilo veliko ljudi hudo poškodovanih. Bil je gospod Elman povedal uradniku, da sta se poprej s taistim vlakom peljala in sta izstopila zato, da bi šla v sosednji grad. Uradnik mu na to reče, da naj se srečnega šteje, ker tisti voz, v katerem sta poprej sedela je popolnoma razbit. Roza in njen oče sta bila zelo ginjena, kajti spoznala sta, komu se imata za svojo rešitev zahvaliti. Nekoliko ur pozneje sta klečala pred oltarjem, okinčanem z lepimi cveticami, katere so bile sredstvo za njuno rešitev.

Blagoslovljena voda v hiši.

K rečém, katere so velikega pomena v katoliški Cerkvi in tudi velike koristi za katoličane, štejemo tudi blagoslovljeno vodo. Škoda, da se že preveč redko nabaja po hišah. Včasih je morala biti pri umetnih in imenitnih ljudéh dragocena posodica za njo („bokolček“), katera je bila tudi med bala za neveste. Dandanes to ni več šega, kakor se tudi večkrat opuša po hišah imeti sveto britko martro. Kakor pojema strah Božji, tako se ljudje bolj bojé pred znanci in se tudi sramujejo posodice za blagoslovljeno vodo, ali pa sv. britke martre po sobah. Nekteri imajo res posodico obešeno, ali že leta in leta ni bilo vode v njej, in ni upati, da bi se kaj kmalu napolnila. Zna se komu tako zgoditi, kakor nekemu župniku v Švici.

Nekega dne je obiskal imenitno družino, katera je bila sicer pobožna. Hotel se je pokropiti z blagoslovljeno vodo, a ni je bilo v posodici, katera je bila zanj pripravljena. Hotel je toraj opomniti poštene ljudi na to

napako, ne da bi koga razžalil. Spustil je toraj denar v posodico, ne da bi ga kedo opazil.

Ko je čez nekoliko tednov zopet prišel, hotel se je pri odhodu zopet pokropiti. Posegel je v kropilnik in ker je začutil denar še notri, je rekel: „Vi imate deklo, katera ne krade in tudi ni pobožna. Ona ne krade, ker položil sem ta denar že pred tedni v kropilnik, pa sem ga še danes notri našel. Ona se pa tudi nikoli z blagoslovljeno vodo ne pokropi; kajti, ako bi to kedaj storila, bi gotovo denar bila našla.“ Domači so koj razumeli, kaj hoče gosp. župnik s tem reči, toraj so se opravičevali. Ni pa bila samo dekla grajana od gospé, ampak tudi gospa od svojega moža, zaradi te malomarnosti. Ko je gospod župnik zopet prišel, našel je vselej v kropilniku blagoslovljene vode. Kjer koli pa so to slišali, so hitro napolnili svoje kropilnike, da bi jim gospod župnik kaj enacega ne naredili.

Križev pot*)

je med ljudstvom najbolj priljubljena pobožnost. Saj je že v naravi katoliskega kristjana, da terpljenja svojega Zveličarja ne počasti samo splošno, temveč da si posamezne dele posebno pred oči stavlja. Ta sveta želja je že v najstarejših časih napotila ljudi na romanje v sveto deželo, in jih pozneje navduševala za križarske vojske, katere so imele nalogo odvzeti krutim mohamedanom sveto deželo in jo tako kristjanstvu zopet pridobiti. Pozneje je prišlo v navado, da so tudi po drugih krajih napravili Kalvarije ter posamezne postaje po podobi postaj od Pilatove hiše do Kalvarije.

Norimberški meščan Martin Keztel je l. 1477 potoval v Jeruzalem, da je zmeril tudi pot od Pilatove hiše do gore Kalvarije. Ker je pa med potjo proti domu zgubil mero, se je pozneje še enkrat vernil, da je pot zopet zmeril. Pozneje je ukazal od svoje hiše (pozneje vsled tega imenovane Pilatova hiša) do pokopališča sv. Janeza, v enaki oddaljenosti postaj v Jeruzalemu, napraviti 7 stebrov iz pešenika. Na osmerih stebrih so stale pa tudi dotične podobe, iz pešenika izsekane. To je gotovo najstarejši „Križev pot“ na Nemškem, kateri je pa tudi sloveč zaradi tega, ker ga je izdelal slavni mojster Adam Kraft.

Današnji križevi peti so pa nastali vsled tega, ker le malo jih je, ki bi zamogli potovati v sveto deželo. Začetniki in pospeševalci tega križevega pota so oo. frančiškani, kateri so tudi varhi „Božjega groba.“ Posrečilo se jim je zadobiti od papežev za obiskovalce križevega pota taiste odpustke, kakor jih zadobé oni, kateri potovajo v sveto deželo. Papež Klemen XII je dal povsod take odpustke, kjer se nahaja križev pot, katerega je po dovoljenji župnika in dotičnega škofa blagoslovil o. frančiškan, ki je k temu opravičen.

Da zamore kedo odpustke doseči, treba je, da si pri obiskovanji križevega pota živo predstavlja terpljenje Jezusa Odrešenika, da serčno obžaluje svoje grehe in resno poboljšanje obljubi. Sicer niso predpisane posebne molitve, pa dobro služijo primerne bukve ker ni vsak sam zmožen za premišljevanje Kristusovega terpljenja.

Ravno sedanji postni čas nas opominja, da naj pogosto opravljamo to sveto pobožnost, da se vredno pripravimo za velikonočno spoved in sv. Obhajilo, da bodemo z Jezusom vred tudi po duhovno vstali.

*) Dasiravno „Danica“ prinaša obširniji obravnavo o križevem potu, vendar tudi nam po prijatelju poslano verstice ne bodo odveč, zlasti zdaj v postnem času. Vr.

Razgled po svetu.

Na Dunaju so zdaj zbrani naslednji višji pastirji: 3 kardinali, namreč: Švarcenberg Praški, Fürstenberg Olomovški in Ganglbauer Dunajski; — 3 knezi nadškofi: Eder Solnograški, Izakovič Levovski, Zorn Goriški; — 6 knezov škofov: Zwerger Sekovski, Stepišnek Lavanški, Funder Kerški, Della Bona Trienski, Aichner Briksenški, Misija Ljubljanski; — 16 škofov Binder Šenpoliški, Hais Kraljevograški; Šebl Lietomeriški, Schönborn Budjejeviški; Bauer Bernski, Dunajevski Krakovski, Salecki Prsemiselski, Calogera Splitski, Forlani Šibeniški, Ilić Hvarski (Lesina), Feretič Kerški (Veglia), Flap Poreški, Gruša, vojaški škof; Angerer in Sniegon, posvečena škofa, poslednji zastopnik Vratislavskega kneza škofa; stolni prošt Gviazdon, administrator Tarnovske škofije; stolni dekan Plakolm, kapitel-vikar Linški; stolni dekan Šust, zastopnik Teržaškega škofa; kanonik Nakič, zastopnik Zadarskega nadškofa.

Pričeli so posvetovanja zaradi duhovske plače 19. t. m. — 23. sveč. so bili sprejeti od presvitl. cesarja; 25. so bili povabljeni k dvornemu obedu; v nedeljo k kardinalu Ganglbaueru, 23. k papeževemu nunciju.

Kaj so škofje sklenili, ni znano. V gosposki zbornici je tako imenovana kongruva bila na dnevnem redu 25. t. m.

Novi Linški škof, kar se zanesljivo govori, bode preč. gosp. kan. dr. Ernest Müller, vodja nadškofijskega semenišča na Dunaju. Ta gospod, kakor ga hvalijo, je močno pobožen, moder in učen. Vodi naj ga sv. Duh!

Iz Prage naznanjajo. Pretresljivo je, kar se je nedavno zgodilo na pokopališču v „Bischofsteinitz-u.“ Pričo številnih vernikov, ki so obiskovali grobe svojih ljubih ranjnih, je naddekan preč. g. Suhi pred velikim križem očitne molitve opravljal. Ko odmoli „Češena si Kraljica,“ izročil bukve zraven sebe stoječemu kaplanu č. g. Rank-u, rekoč: „Molite za-me!“ V tem trenutku se zgrudi; mertvud na možgane ga je zadel — in zdajci je dušo izdihnil. Nepopisljiva je žalost in strah pričujočih. Zdravnik dr. Šperl, ki je ravno bil tudi na pokopališču, prihitel — pa ne more družega, razun poterditi, da 78letni gosp. dekan je mertev.

Nemško. Stolni komisar velikih shodov nemških katoličanov, knez Karol Löwenstein v Kleihenbach-u (a. M.), napoveduje, da proti koncu aprila se podá družba katoličanov v Rim, kakor je sklenjeno za vsako leto (pa lansko leto se je zaradi kolere opustilo), ako se potrebno število romarjev oglasi. Upa se, da nekteri malteški vitezi bodo vodniki. Vdeležavci se oglašijo pri njegovem zdravniku dr. Jung-u (ravno tam). Imeti mora vsak spričevalo od svojega župnika, da je odkritoserčen, potni list in narmanj 250 mark popotnine. Oziroma na sedanje stiske sv. Očeta, v prid misijonov itd.: je takrat lepa prilika za oddajanje darov za sv. Očeta.

V Avgsburški škofiji je zaradi divjavške kulturne borbe 76 duhovnij spraznjenih. Tudi po družih škofijah na Pruskem je pomanjkanje duhovnov vedno bolj občutljivo. — Če se ne bo Prus v svoji zlasti novi Afriki svoj dan enako pokoril, kakor se zdaj Anglija ob Nilu zaradi svojega trinoškega obnašanja zoper uboge katoliške Irce in zavolj svoje lisičje politike proti Rimu?

London. Katoliška Cerkev ima na Angleškem 1 nadškofa in 14 škofov, razun teh 2 kardinala. Vsih kardinalov angleškega jezika je zdaj pet. Škocija ima 2 nadškofiji in 4 škofije. L. 1884 je na Angleškem umerlo 41 duhovnov, med temi 9 redovnikov. Novo-posvečenih je bilo tisto leto 50 medsvetnih in 31 redovnikov. Vsih škofov v vsi Britanski državi je 135;

k tem se štejejo še nekteri, ki so se zaradi bolehnosti službi odpovedali. V britanski vzhodni Indiji je zdaj apost. delegat msr. Agliandi, titularni škof Cesarejski.

Rusija. Tudi Rusiji je na tem, da bi se 1000letnica sv. Metoda častljivo obhajala. Minister bogočastja je vsim predstojnikom državnih šol naročil, da naj se god sv. Metoda po ruskem cesarstvu bolj slovesno obhaja med mladino.

Na Pruskem se nadaljuje bismarkovska sovražljivost zoper Rim in katoliško Cerkev. Pri vedno sovražni politiki pruske vlade je v državnem zboru dr. Windhorst obnovil predloge središa v prid katoliških podložnikov, namreč, da naj se duhovnom ne uteguje še nadalje plača in se pusti svoboda zastran maševanja in deljenja ss. zakramentov. — To je res prav prusaska svoboda, da se take reči katoličanom prepovedujejo in da se vlada tako osorno v verske reči vtika! Angležem se zdaj njih grehi zoper sv. Cerkev utepajo, Prusom se bojo pa pozneje.

V Karthaus-u so zaradi pomanjkanja duhovnov morali imeti službo božjo brez duhovna. — V Hammerstein-u je le kterikrat služba božja po duhovnu iz sosednje duhovnije, kjer pa takrat sami nimajo opravila. — V Konitzu, kjer je dekan zbolel, mora vikar sam 6000 duš oskerbovati. — V Saarbrücken-u išejo katol. duhovna, da bi ga v ječo gnali, ker se je pregrešil zoper majnikove postave, to je, ker je opravil svojo dolžnost, katero opustiti bi bilo sramotno. — Podobnih zgledov liberalne „ljudoljubnosti“ je brez števila.

Južna Amerika. (Pošten republikanski predsednik.) Pred nekimi leti so framasoni zaklali republikanskega predsednika Garcia Moreno-ta. Umorili so ga bili zaradi njegove zvestobe do sv. Cerkve. Vreden naslednik tega spoznovavca je sedanji minister Mantovele v Ekvadorski republiki. Undan je predlagal troške za zidanje nove stolne cerkve, ki bo posvečena Jezusovemu najsv. Sercu. O tej priliki je v prekrasnem govoru pokazal, da on je državni mož, kakoršnih je potrebna sedanja doba. Taka serčnost je res zlata vredna. Rekel je: „Gospodje! Velika hudobija naših dni je apostazija (brezbožnost, odpad) celih narodov. Vlade nočejo več spoznavati pravic Kristusovih in njegove Cerkve do človeškega družinstva. Ne zabredejo sicer do psovanja Imena Kristusovega, zametujejo pa djansko Kristusovo gospostvo in terdijo, da ga ni več za-nje. In kaj je naš namen z zidanjem tega narodovnega tempeljna? Mi hočemo slovesno pred vsim svetom oklicati, da Ekvadorska republika našega Gospoda Jezusa Kristusa spozná kakor svojega Boga in Kralja, in da Njemu, kakor Kralju kraljev, Gospodu gospodov, priznava naj više gospostvo nad vsimi narodi na zemlji. Kar mi želimo, kar mi doseči hočemo, je to, da narodni shod postavi stauoviten spominck, kateri bode prihodnjim narodom v spomin klical, da Ekvador je republika Jezusovega Serca, to se pravi, da Bog Ekvadorov ni domišljevani Bog panteistov, ampak pravi Bog, včlovečena Beseda, naš Gospod Jezus Kristus. Prašam Vas, ni li to početje, vredno vsega našega prizadevanja, vse naše darežljivosti? Narod, ki Gospod-Bogu daje, še nikoli ni obožal. Ne skazovanje dobrotljivosti, ampak nakopičevanje pregréh — to je tisto, kar narod v nesrečo pahne. Ali niso vsi zakladi naroda lastina Božja? Kaj je na tem, ako vlada njih oddelek posveti v to, da svojemu Dobrotniku dolžno hvaležnost akaže? Ako dosežemo zmago, se za to nimamo zahvaliti toliko lastnemu našemu prizadevanju, kolikor blagoslovu božjemu... Vera je luč in kažipot narodov: nasledujmo to luč in prihodnost je naša.“

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Bolan oče, vdovec z mnogimi otroci, kateri ima preživeti, je prav serčno priporočen v molitev, da bi se ozdravil, če je Božja volja. — Brezversk mladeneč. — Neka zmešana zadeva, da bi se po pravici izšla. — Hči serčno priporoča svojega bolnega očeta v molitev za vredno prejetje ss. zakramentov in za ljubo zdravje. — Sin dijak priporoča bolno mater, da bi se ozdravila na priprošnje N. lj. G. presv. Serca.

Zahvala.

Mariji in sv. Jožefu prav serčno zahvalo, ker na njuno priprošnje sem bila rešena progrozno hudega terganja po udih. *M. Str.*

Po opravljeni 9dnevnic se je neka priporočena oseba z Bogom spravila, za kar bodi vekomaj češena N. lj. G. presv. Serca!

V Ljubljani.

N. G.

V velikih nadlogah sem se bila pred mesec dnevi priporočila v bratovsko molitev za pomoč in res sem v eni reči uslišana, za kar iz globočine serca hvaležna N. lj. G. presv. Jezusovega Serca; prosim pa še nadalje molitve, da bi mi bila še druga stiska odvezta. *M.*

Bodi tisočkrat zahvaljena, N. lj. G. presv. Serca, in sv. Jožef, ker sta sprosila mi milost v velikih težavah! *A. S.*

Neka družina bila je v veliki sili in nevarnosti zaradi zlobnosti hudobnega človeka; v tej sili zateče se s terdnim zaupanjem k Naši ljubi Gospej in k sv. Jožefu, naj ona, ključarica presv. Serca, s svojo mogočno priprošnje zaklene in odverne protečo nevarnost. In nismo zastonj klicali v pomoč; kajti hude razmere so se hitro zasukale, da se je vsa prestrašena družina rešila. Bodi tisočkrat zahvaljena usmiljenost One, ki je Tolažnica žalostnih, Pomoč Kristjanov!

Z Gorenskega

N. N.

V hudih stiskah in nadlogah, katere so mi pretile, sem se bila po „Danici“ zatekla k N. lj. G. presv. pr. Serca, k sv. Antonu in sv. Jožefu, ter sem še obljubila, po „Danici“ uslišanje naznaniti. Toraj naznanjam tisočkratno zahvalo naši lj. gosp. presv. Serca sv. Ant. Padv. in sv. Jožefa za uslišano molitev.

Klementina.

Koledar za prihodnji teden:

2. sušca. S. Simplacij. — 3. Obletnica kronanja sv. Očeta Leona XIII. S. Kunigunda. — 4. S. Kazimir. — 5. S. Lucij. — 6. Spomin svetih stanjčic N. G. J. Kr. S. Neža Česka. — 7. S. Tomaž Akvinski. — 8. Tretja nedelja v pōsti. S. Janez od Boga.

Listek za raznoterosti.

Pogled v dijaške kuhinje. Podpiranih več ali manj redovno je bilo 124; izmed teh jih je mesca prosenca

hodilo v ljudsko kuhinjo 91 (ta številka pa se pogosto menja), za katere je ta mesec pobral 165 gld. 39 kr. Drugi so dobivali pomoč ali k živežu, ali k stanovanju itd. na dom, kakor tudi mnogi izmed prvih zraven živeža še posebej za druge reči, in to je zneslo za prosinec 47 gld. 77 kr. Bošnjakom v Marijanišu za hrano 18 gld., za obutev in obleko pa 12 gld. 8 kr. Skup za vse 231 gld.

Izmed teh jih je šolo pervega pol leta dobro doveršilo 93, 21 jih je padlo pod klop. — Med temi niso nekteri orgljavci in 1 Bošnjak iz podkavske šole, ki dobijo spričala še le ob koncu leta, 84 je gimnazijalcev, 1 iz realke, 2 iz preparandije, 1 iz podkavske, nekteri iz orglovske šole in drugi iz normalke. Izmed gimnazijalcev so trije med odličnimi, precej njih pa prav blizo odličnih; toda padlo jih je pa tudi precej; mali so vedel dobro in prav dobro opravili. Bliža se „sušec“ — bojimo se „suše“ v kuhinji. Bog živi naše dobrotnike!

† G. Jož. Janeš, znani usnjarski mojster, je preteklo soboto umrl. Bog mu daj večni mir.

Skriti biser (sv. Aleš — skrivaj na domu svojega očeta) se imenuje igrokaz Wisemanov, ki so ga 12. t. m. verlo dobro predstavljali dijaki Alojzijanci novemu premil. gospodu knezu škofu Jakopu Misiju na čast.

Družba sv. Mehera napoveduje za pričujoče leto, več lepih knjig, kakor:

Življenje Marije Dev. sv. in Jožefa; Slovanska aposteljna ss. Ciril in Metod: Zgodovine sv. katoliške Cerkve itd. Naj bi le ne bilo zopet tudi kake „Z—ke“ vmes, zaradi katere se slišijo mnoge pritožbe, da zbrisuje dobre vtise, ki jih druge spodbudne bukve delajo. Sacerdotes passim a laicis ipsis monentur, ne talia divulgant.

Priporočila vredne zelišče. Filip II, španjski kralj, vprašal je nekega redovnika: „Ali imate Vi res zelišče, katero Vas varuje vsacega smertnega greha, sploh vsega greha? Zelo bi vam bil hvaležen, ako bi mi povedali, katero je, rad bi ga imel, kajti kot kralj sem vsak trenutek v nevarnosti grešiti.“ „Da, Veličanstvo, lahko Vam postrežem,“ odgovori mu na to redovnik. „No katero zelišče je?“ — Čisto navadno je, lahko se ga povsod dobi, pa se tudi nikoli ne umane; da, celo krepkejše postane, ako se večkrat rabi. To zelišče je namreč: vera v vsepričujočnost Božjo. Ta vera je tudi egiptovskemu Jožefu pomagala v Putifarjevi hiši, rekel je: „Kako bi mogel pred očmi Božjimi kaj tako hudega storiti?“

Tudi meni je ta vera že velikokrat pomagala.

Učencec, star 13—16 let, ki zná slovensko, sprejme se takoj v špecarijsko prodajalnico.

Več pri vredništvu „Zg. Danice.“

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. župnik Mat. Tavčar 10 gld. — Č. g. Pet. Ogrin 1 loterijski dobitek, vreden 1 gld. — Dober prijatelj 1 gld. (za dobr. mlad. poseb.). — Neimen. dobrotnik 15 gld. — Iz Idrije F. X. G. 5 gld. — Preč. gosp. dekan Mart. Skubic 30 gld.

Za sv. Očeta: Č. g. župnik Sajè 2 gld. — Iz Idrije F. X. G. 5 gld. — Iz Komende nabirke č. gosp. Mat. Tavčar 26 gld. 82 kr. — Sestra III reda po preč. o. gvard. iz Celja 5 gld. s prošnje sv. blagoslova.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. J.—iž v Sred.: Naročnino oddali založništvu.